

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Dokumentumszám:	IV/1759-9/2017
Érkezett:	2018 AUG 16.
Példány:	1
Kezelőiroda:	1
Stempel:	db

Az Alkotmánybíróság IV/1759/2017. számon folyamatban lévő, a Kúria Mfv.III.10.811/2016/6. számú ítélete elleni, valamint a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és az egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) 2.§, 3. §, 33/A. §, 33.§ és 13.§ elleni *alkotmányjogi panasz* (rokkantsági ellátás) tárgyában meghozott végzése alapján az alábbiakról tájékoztatom.

Amint az az Alkotmánybíróság előtt is jól ismert, az alapvető jogok biztosaként egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során autonóm, objektív módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével teszek eleget az Alaptörvényben kapott mandátumomnak. Feladat- és hatáskörömet, valamint annak korlátait az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) rendelkezései határozzák meg, melyek alapján a bíróságok tevékenységét nem vizsgálhatom, ebből következően kúriai döntést nem értelmezhetek. Mindez a bíróságok jogállami garanciákból levezethető függetlenségére vezethető vissza, hiszen feladat- és hatáskörük maradéktalan ellátásához és az általuk meghozott és meghozandó döntések befolyásmentes megalkotásához elengedhetetlen feltétel az Alaptörvény által kínált függetlenség.

A fentiekből következően továbbra is fenntartom, hogy a Kúria alkotmányjogi panasszal támadott ítéletét nem értékelhetem abból a szempontból, hogy az megfelel-e az alkotmányosság követelményének.

Figyelemmel azonban arra, hogy az Ajbt.) 1. § (2) bekezdés d) pontja alapján kiemelt feladatom a leginkább rászoruló csoportok, és a gyenge érdekérvényesítő képességgel rendelkező személyek jogainak védelme, fontosnak tartom, hogy kifejtsem álláspontomat az Mmtv. az alkotmányjogi panaszban kifogásolt rendelkezéseivel összefüggésben.

Hivatalba lépésem óta folyamatosan figyelemmel kísértem a megváltozott munkaképességű személyek ellátórendszerének alakulását. A tárgykörben született korábbi – különösen az *AJB-4860/2012. számú*, valamint az *AJB-760/2016. számú* – jelentések óta ugyan egyes, azokban kifogásolt problémákat orvosolt a jogalkotó, az azóta beérkezett panaszbeadványok száma és tartalma azonban arra enged következtetni, hogy az ellátásra történő jogosultság kérdése mind a mai napig alapjogi aggályokat vet fel.

Fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy az ombudsmani gyakorlat által meghatározott különösen védendő csoportok – így az idősek, a fogyatékossgal élő személyek, valamint a betegek – tagjai esetében a közös pont, hogy *belyzetük miatt kiszolgáltatottak valamennyi állami, közhatalmi beavatkozással szemben*. Esetükben súlyos és közvetlen következményekkel járhat, ha az állam nem tesz eleget egyes alkotmányos feladatainak, a rászorultakat segítő szabályozás, gyakorlat kialakításával, fenntartásával kapcsolatos kötelezettségét nem

látja el megfelelően. Legyen szó indokolatlan közhatalmi beavatkozásról, vagy állami kötelezettség elmulasztásáról, az érintettek jog-, illetve érdekérvényesítő képessége minimális.

1. A csatolt dokumentumok alapján megállapítható, hogy az indítványozó – az Abtv. 26. § (1) bekezdése és a 27. § alapján – a Kúria Mfv.III.10.811/2016/6. számú ítélete és az annak alapjául szolgáló Mmtv. 2.§, 3. §, 33/A. §, 33.§ és 13.§ alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.

Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban előadja, hogy 2007. 07. 07.-től III. csoportú rokkantnyugdíjban részesült. A 2012-es jogszabályváltozást követően ellátását 2012. január 1-jétől rehabilitációs ellátásként kapta, az Mmtv. 33. § (3) bekezdése alapján komplex minősítés elvégzését kérte. A tényleges felülvizsgálat 2015 márciusában kezdődött el és szeptemberben ért véget, amelynek eredményeként ellátása hozzávetőlegesen a harmadára csökkent, ez a drasztikus csökkenés mindennapi megélhetését teljes mértékben ellehetetlenítette. A Nyugdíjbiztosító határozata ellen az indítványozó a debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz fordult, majd az elutasító ítélettel szemben a Kúriánál felülvizsgálati eljárást kezdeményezett. A Kúria Mfv.III.10.811/2016/6. számú ítéletében a Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét hatályában fenntartotta.

2. Tájékoztatom az Alkotmánybíróságot, hogy a jelen megkeresésben foglalt kérdéssel kapcsolatban *fenntartom, és az alábbiakkal egészítem ki* a AJB-1331/2018., az AJB-2443/2018. és az AJB-2455/2018. számú ügyekben, az Alkotmánybíróság rokkantsági ellátásra való jogosultság tárgyában küldött megkereséseire adott véleményemet.

3. Az elmúlt évek során számos panasz érkezett Hivatalomhoz *a rehabilitációs hatóságok elhúzódo eljárásai* miatt, vizsgálataim eredményét az AJB-4082/2016. és az AJB-3882/2016. számú jelentéseimben foglaltam össze. Az eljárások jelentős mértékű elhúzódoása több tízezer, közöttük sok ezer fogyatékossgal élő ember kiszolgáltatott helyzetét súlyosbította, mely az érintettek tisztességes eljáráshoz és szociális biztonsághoz való jogával összefüggésben visszásságot idézett elő.

A *AJB-3882/2016.* számú vizsgálatomban a beadványozó a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal elhúzódo másodfokú eljárását, illetve kérelme nem megfelelő elbírálását sérelmezte. Megállapítottam, hogy az NRSZH eljárása során az ügyintézési határidőt túllépte, és a határozatában nem tüntette fel a vonatkozó jogszabályban előírt határidő túllépésének indokait. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 72. § (1) bekezdés e) pont ee) pontja szerint a határozatnak – ha jogszabály további követelményt nem állapít meg – tartalmaznia kell az indokolásban az ügyintézési határidő túllépése esetén az ügyintézési határidő leteltének napját, valamint az arról szóló tájékoztatást, hogy az ügyintézési határidőt mely, az ügyfélnek vagy az eljárás egyéb résztvevőjének felróható okból nem tartotta be, vagy, hogy a 33/A. § alkalmazásának van helye (...). Az NRSZH mulasztásával visszásságot okozott a jogállamiságból fakadó jogbiztonság követelményével összefüggésben, egyúttal sértette az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében rögzített alkotmányos elvet is, miszerint a hatóságnak tisztességes módon és ésszerű határidőn belül kell eljárnia és döntést hoznia.

Az *AJB-4082/2016.* számú vizsgálatomban a beadványozó a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal elhúzódo eljárását, illetve kérelme nem megfelelő elbírálását sérelmezte. A panaszos megírta, hogy 2015 októberében mindkét lábát amputálni kellett. 2015. november 4-én benyújtott fogyatékossgai támogatás iránti kérelmét a Kormányhivatal, mint elsőfokú közigazgatási szerv 2016. április 11-én kelt határozatával elutasította. A Kormányhivatal válaszelevele szerint iratkezelési hiba miatt hozta meg késedelmesen a döntését. A panaszos az elutasító határozat ellen fellebbezéssel élt, leírta, hogy álláspontja szerint a kérelméhez csatolt zárójelentést nem olvasták végig, mivel abban szerepel az amputáció ténye. A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal által másodfokon lefolytatott szakértői vizsgálat szerint az ügyfél súlyos mozgásszervi fogyatékosnak minősül, a fogyatékossgai támogatás jogosultsági feltételei fennállnak, így a másodfokon eljáró hatóság visszamenőlegesen megállapította a fogyatékossgai támogatást a panaszos részére. A fentiek alapján megállapítottam, hogy az első fokon eljáró Kormányhivatal jelentős késedelemmel hozta meg a döntését. A mulasztás visszásságot okozott a jogállamiságból fakadó jogbiztonság követelményével összefüggésben, egyúttal sértette az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében rögzített alkotmányos elvet is, miszerint a hatóságnak tisztességes módon és ésszerű

határidőn belül kell eljárnia és döntést hoznia. A visszásság megállapítása ellenére – figyelemmel arra, hogy a másodfokú szerv a szükséges intézkedést megtette –, az ügyben külön intézkedést nem kezdeményeztem.

Bízom benne, hogy tájékoztatásommal segítettem a munkáját.

Budapest, 2018. 08. 10.

Üdvözlettel:

Székely László

